

REFERAT FRA MØTE I FAGRÅDET FOR NORM

5. NOVEMBER 2020

Skype for business

- Til stede: Aasmund Fostervold (SUS, NFMM), Heidi Cecilie Villmones (SIV), Linda Rui (NFA), Brian Guennigsmann (UNN, NITO), Kjersti Wik Larssen (St. Olavs Hospital), Jon Birger Haug (SØF, NFIM, deler av møtet), Anne-Sofie Furberg (NORM), Gunnar Skov Simonsen (NORM, ref.), Karianne Johansen (FHI, deler av møtet)
- Forfall: Didrik Vestrheim (FHI)
- Sak 01 / 20 Godkjenning av referat, innkalling og saksliste
Referat, innkalling og saksliste godkjent.
- Sak 02 / 20 Driftsrapport for NORM 2019
Driftsrapporten skulle ha vært behandlet i Fagmøtets vårmøte som måtte avlyses på grunn av koronapandemien. Rapporten for NORM er lagt inn i den felles rapporten for alle infeksjonsregistrene ved FHI og gjenfinnes fra side 103 i de utsendte møtepapirene. Mye av rapportmalen er viet til tekniske opplysninger ved registerdriften, og dette endrer seg ikke vesentlig fra år til år. Det har tidligere vært diskutert hvordan siteringsoversikten kan bli mer dekkende i forhold til den reelle bruk av NORM/NORM-VET rapporten. De bibliografiske søkene utført på FHI viser et fåtall siteringer. Ved søk i Google Scholar på «NORM/NORM-VET» fremkommer det i alt rundt 900 treff siden oppstarten i 2000. Selv om denne lista må ryddes for duplikater og irrelevante referanser er den sannsynligvis et bedre utgangspunkt for en siteringsoversikt. NORM sentralt vil bearbeide lista fram mot rapportering for 2020, og man vil også gå i dialog med FHI om hva som er en fornuftig søkestrategi for å dokumentere bruken av registerets data.
- Sak 03 / 20 Oppdatering om DPIA for NORM og databehandleravtale med FHI
NORM sentralt ga en oppdatering om arbeidet med ny databehandleravtale for NORM mellom UNN HF og FHI. Det er kommet på plass vurdering av personvernkonsekvenser (Data Protection Impact Assessment - DPIA), nødvendig kvalitetsdokumentasjon og formelle underleverandøravtaler med St. Olav og HEMIT for behandling av data til EARS-Net. Det eneste gjenstående punktet er nå revisjon av mandat for Fagrådet som har vært gjennomgått av jurister ved FHI. Den tidligere ordningen med godkjenning av datautlevering vil på sikt bli endret ved at alle nasjonale helseregistre legges

inn i en felles helseanalyseplattform som skal håndtere forespørsler om bruk av registerdata. Dette skal fortsatt skje i samarbeid med de enkelte registre, men mandatet for Fagrådet må formuleres slik at det ikke kommer i konflikt med de overordnede føringene. Fagrådet skal i løpet av 1-2 uker gi tilbakemelding på det foreliggende utkastet til revidert mandat. Det tas sikte på endelig signering av ny databehandleravtale før jul.

Sak 04 / 20 Oppsummering av NORM/NORM-VET 2019

Rapporten for 2019 ble gjennomgått og diskutert. Fagrådet var generelt fornøyd med innhold og presentasjon i rapporten. Det er imidlertid et spørsmål om rapporten etter hvert når en grense for omfang og innhold. Det tilkommer stadig nye problemstillinger og datakilder, men på et tidspunkt må det defineres hva som skal tas med i den årlige rapporten og hva som eventuelt skal skilles ut som separate publikasjoner. Det ble for øvrig diskutert konkrete forslag til forbedringer på følgende områder:

- Innenfor dyrehelse ble det etterspurt nærmere informasjon om datakilder for de sykdomstilstandene som er drivere for antibiotikaforbruket. De meldepliktige sykdommene utgjør (som hos mennesker) en svært liten del av den totale sykdomsbyrden og vil i liten grad forklare forbruket av antibiotika. NORM sentralt vil forespørre NORM-VET om nærmere informasjon og eventuelt foreslå en temaboks i neste års rapport dersom dette er formålstjenlig.
- Forbruksstatistikken for antibiotika i sykehus ga grunnlag for refleksjoner om sammenlignbarhet mellom institusjoner. I dagens rapport legges det vekt på at sykehus primært skal sammenligne seg med seg selv over tid, men det er åpenbart ønskelig å se på tvers av spesialisthelsetjenesten med oversikter over diagnosebasert forskrivning eller utvelgelse av kjerneavdelinger. Fagrådet ønsker i større grad å få KAS på banen for å fortolke de rapporterte forskjellene mellom sykehusene.
- For karbapenemaseproduserende *Enterobacterales* ble det etterspurt mer detaljert informasjon om infeksjon versus kolonisering. NORM sentralt skal følge opp saken overfor K-res for å se hvordan dette kan løses.

Sak 05 / 20 Evaluering av fullgenomsekvensering i NORM 2019

Fagrådet hadde flere diskusjoner i forkant av sekvenseringsprosjektet for ESBL *E. coli* og *Klebsiella* spp. som ble gjennomført i NORM 2019. Det var enighet om at undersøkelsene ga interessante resultater, men fortsatt etterlyses det hvilke spørsmål man egentlig får besvart. Resultatene er ekstremt detaljerte, og det er en pedagogisk utfordring å presentere dem på en tilgjengelig måte. Det var enighet om at det ikke er nødvendig å prioritere slike analyser hvert år og at neste vurdering i Fagrådet skal vente til høsten 2021.

- Sak 06 / 20 Status for overvåkingsopplegget i NORM 2020
- Arbeidet med NORM ute i deltagerlaboratoriene har naturligvis blitt påvirket av koronapandemien, men det er ikke kommet tilbakemeldinger om at overvåkingen ikke vil bli gjennomført til årsslutt i henhold til plan.
- Sak 07 / 20 Status for import av data til eNORM
- Fra og med 2020 er det lagt til rette for at alle deltagerlaboratoriene kan benytte funksjonaliteten for eksport av data fra eget laboratorie informasjonssystem (LIS) til eNORM med påfølgende inntasting av informasjon som ikke er tilgjengelig i LIS. Det er ikke kjent i hvilket omfang laboratoriene har benyttet seg av denne muligheten, men det antas at koronapandemien har begrenset muligheten til å endre tidligere etablerte rutiner. NORM sentralt vil etterspørre status på dette området i forbindelse med utsendelse av protokoller for 2021.
- Sak 08 / 20 Status for NORM-atlas
- NORM-atlas er nå overflyttet til ny tjenesteleverandør (Ramsalt) og rettighetene til domenet er overført fra tidligere leverandør (Savant – Fete Typer) til UNN HF. Det er ennå ikke gjort nødvendige oppdateringer mht SIR som tidligere beskrevet, og dette vil bli prioritert i tiden framover. Slike oppdateringer er en forutsetning for å få lastet opp resultatene fra overvåkingen i 2019 og gjøre dem tilgjengelige på internett. Fagrådet tidligere ønske om oversikt over trafikkdata for nettstedet vil bli etterspurt fra leverandør.
- Sak 09 / 20 Oppfølging av tidligere tildelte forskningsmidler
- Fagrådet fikk tilsendt oversikt over mottagere av forskningsmidler fra tidligere år og hadde i forkant av møtet gjennomgått tilbakemeldingene. Fra årene forut for 2019 er det seks gjenstående prosjekter hvorav fire kun avventer sluttrapportering og publikasjon. De to siste prosjektene har noe ubrukte midler, men er blitt forsinket av ulike årsaker. Det sees ingen grunn til å tilbakekalle tildelingene, og NORM sentralt fortsetter oppfølgingen inntil de er avsluttet.
- Prosjektmidler tildelt for 2019 har foreløpig kort oppfølgingstid, men skal rapportere i henhold til vanlige prosedyrer i årene framover.
- Sak 10 / 20 Søknader om tildeling av forskningsmidler fra NORM 2020
- Fagrådet hadde på forhånd gjennomgått 12 innkomne søknader og prioritert dem ut fra prosjektenes kvalitet og relevans i forhold til statuttene for tildeling. Fagrådets medlemmer fratradte behandling av enkeltsøknader ut fra alminnelige regler for inhabilitet.
- Søknadene ble prioritert i fire kategorier med intern rangering innenfor gruppene:

- A. Utmerket (1 søknad)
- B. Meget god (2 søknader B+, 5 søknader B-)
- C. God (2 søknader)
- D. Ikke støtteverdig (2 søknader)

Endelig tildeling vil bli besluttet ved avstemming av regnskapet ved årsslutt.

Sak 11 / 20 Webinarer om AMR 17, 18 og 19 november

Årets nasjonale konferanse på Gardermoen lot seg ikke gjennomføre på grunn av koronapandemien, men programkomitéen har i fellesskap laget tre lunsj-webinarer med ulike tema fra arbeidet mot antibiotikaresistens. Programmet ble presentert, og Fagrådet uttrykte tilfredshet med at man tross alt kan få til et faglig tilbud i mangel av en fullverdig konferanse. Informasjon om webinarne er distribuert til alle deltagerlaboratoriene i NORM, i tillegg til andre interessenter innenfor og utenfor helsetjenesten.

Sak 12 / 20 Overvåkingsopplegget for 2021

Fagrådet og NORM sentralt var samstemte om at overvåkingsopplegget for 2021 må tilpasses den store arbeidsbelastningen ved deltagerlaboratoriene som en følge av koronapandemien. Det legges derfor opp til et begrenset program for 2021 der man prioriterer de viktigste langsgående dataseriene for systemiske infeksjoner, i tillegg til enkelte multiresistente resistenstyper. Referanselaboratoriene forutsettes å drive overvåking i henhold til sine respektive mandat. Fagrådet konkluderte med følgende forslag til program for 2020:

- Uendret overvåking av de vanligste mikrobene i blodkultur (*E. coli*, *Klebsiella* spp., *Enterococcus* spp., *S. aureus*, *S. pneumoniae*, *S. pyogenes*, *S. agalactiae*, *N. meningitidis*, *Candida* spp.).
- Uendret overvåking av tarmpatogene bakterier, *M. tuberculosis* og *N. gonorrhoeae*.
- *S. aureus* i sårprøver 1 uke.
- *E. coli* (3 dager) og *Klebsiella* spp. (3 uker) i urin.

Det ble ikke diskutert endringer i utvalget av antibiotika som skal undersøkes. I ettertid er det kommet forslag om å inkludere cefalexin for *E. coli* fra urin, spesielt hos barn. NORM sentralt vil vurdere dette i forbindelse med utformingen av de endelige protokollene. For *Klebsiella* spp. foreslås det en nærmere spesifisering av hvordan funnene skal kodes sett i lys av oppdatert identifikasjon med MALDI-TOF. NORM sentralt vil avklare dette direkte med Aasmund Fostervold. Tilsvarende skal det avklares med St. Olavs Hospital hvordan man bør håndtere funn av *S. argenteus*/*S. schweitzerii*. Normalt blir forslaget fra Fagrådet presentert og diskutert med laboratoriene under det årlige deltagermøtet for NORM på Gardermoen. Dette lar seg ikke gjennomføre i år, og opplegget vil derfor bli sendt ut på en høringsrunde med kort frist før endelig fastsettelse.

Sak 13 / 20 Status for overvåking ved referanselaboratoriene på FHI

Referanselaboratoriene på FHI har i en periode hatt begrenset kapasitet til å levere data til NORM på grunn av intern omorganisering og etablering av fullgenomsekvensering. For 2019 har imidlertid resultater for tarmpatogener, *N. gonorrhoeae* og *N. meningitidis* kommet på plass, og det er nå varslet at også resistensdata fra systemiske isolater av luftveispotogener (*S. pyogenes*, *S. pneumoniae* og *H. influenzae*) vil være tilgjengelige for rapporten NORM/NORM-VET 2020. Dette er svært gledelig, og Fagrådet sier seg tilfreds med at referansemikrobene på FHI igjen blir representert i den samlede resistensoversikten.

Sak 14 / 20 Refusjon til laboratoriene for 2020

NORM sentralt ønsker å refundere deltagerlaboratoriene etter samme system som tidligere år, og Fagrådet hadde ingen innvendinger mot en slik framgangsmåte.

Sak 15 / 20 Orientering om rapport fra ekspertgruppe om AMR

Leder for NORM er oppnevnt som leder av en ekspertgruppe for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget og foreslå tiltak til ny nasjonal strategi mot antibiotikaresistens. Det ble gitt en kort presentasjon av arbeidet. Rapporten forventes å bli oversendt til Helse- og omsorgsdepartementet i overgangen november/desember.

Sak 16 / 20 Eventuelt

Det ble avtalt at Fagrådets møte våren 2021 skal avholdes torsdag 11. mars. På grunn av usikkerhet rundt koronapandemien besluttet det at møtet planlegges som et digitalt møte.

Tromsø 01.12.2020